

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ТАДЖИКСЬКИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. ШІРИНШО ШОХТЕМУР
(РЕСПУБЛІКА ТАДЖИКИСТАН)
СЛОВАЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
(СЛОВАЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
ЧЕСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК (ЧЕХІЯ)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ В СЛУПЬСКУ (ПОЛЬЩА)
ДЕРЖАВНИЙ ДЕНДРОЛОГІЧНИЙ ПАРК «ОЛЕКСАНДРІЯ» НАНУ**

МАТЕРІАЛИ
міжнародної науково-практичної конференції
«ПРІОРИТЕТИ МОДЕРНІЗАЦІЇ АГРАРНОЇ ОСВІТИ
У СУЧАСНИХ УМОВАХ: ВІД ВИТОКІВ
ДО СЬОГОДЕННЯ» ДО 395-РІЧЧЯ ІСТОРІЇ ЗАКЛАДУ
ОСВІТИ ТА 178-Ї РІЧНИЦІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
НА ТЕРЕНАХ БІЛОЦЕРКІВЩИНИ

24 вересня 2025 року

Біла Церква
2025

- створення можливості для розвитку неформальних суспільних інститутів, що базуються на національних архетипах;
- забезпечення доступу місцевої влади до фінансових ринків і кредитних ресурсів, установлення нових критеріїв адміністративної відповідальності керівників органів місцевого самоврядування та розпорядників бюджетних коштів;
- запровадження нових принципів та механізмів відносин «публічне адміністрування – громадськість» щодо формування програм, механізмів підзвітності та громадського контролю;
- зміна фінансового забезпечення регіональних програм відповідно до змін функцій щодо забезпечення сталості соціально-економічного розвитку регіонів і надання населенню соціальних послуг належної якості, що прямо впливає на зменшення рівня трансакцій у публічному адмініструванні [3].

О. Амосов та Н. Гавкалова [4] наголошували, що модель публічного управління базується на моделі людини, що в основі поведінки людини формуються звички, принципи поведінки, які мають архетипну природу та закріплюються у вигляді інститутів. Взаємозв'язок інституціоналізму та архетипіки в публічному управлінні створюють підстави для його дієвості та дають змогу його розглядати як інструмент розвитку суспільства, здатний забезпечити діалог між владою, бізнесом та громадянином.

За видатні праці у галузі науки, що дістали визнання та за підготовку висококваліфікованих наукових кадрів Олегу Юрійовичу у 2013 році було присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України».

28 лютого 2022 під час обстрілу житлових кварталів Харкова, здійснених російським військом під час вторгнення в Україну, отримав важкі поранення. Наступного дня помер у лікарні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Харт Х. Майкл. Сто великих людей. URL: <http://book-online.com.ua/read.php?book=2437&page=1>
2. Амосов Олег Юрійович. URL: <https://esu.com.ua/article-44018>
3. Амосов О.Ю., Гавкалова Н.Л. Моделі публічного адміністрування. Публічне управління: теорія та практика: збірник наукових праць Асоціації докторів наук з державного управління. Х.: Вид-во «ДокНаукаДержУпр». Спеціальний випуск. Червень, 2013. С. 6-13.
4. Амосов О.Ю., Гавкалова Н.Л. Симбіоз інституційних засад та архетипіки публічного управління. Публічне урядування. 2016. С.15-22. URL: <http://journals.maup.com.ua/index.php/public-management/article/view/730>.

УДК 316.7

ОРДИНА Л.Л., канд. пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

Larisaordina@ukr.net

НАУКОВИЙ ВНЕСОК ЛЕОНІДА ШЕРЕМЕТА У ПИТАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО МЕНТАЛІТЕТУ

У тезах проаналізовано науковий внесок Л.П.Шеремета у питання української ментальності як ціннісно-сміслового простору духовної культури, що є ієрархічно підпорядкованим багаторівневій системі цінностей особистості.

Ключові слова: ментальність, український менталітет, духовна культура.

ORDINA LARYSA, candidate of pedagogical sciences

Bila Tserkva National Agrarian University

SCIENTIFIC CONTRIBUTION OF LEONID SHEREMET TO THE RESEARCH OF UKRAINIAN MENTALITY

The theses analyze the scientific contribution of L.P. Sheremet to the issue of Ukrainian mentality as a value-semantic space of spiritual culture, which is hierarchically subordinate to a multi-level system of individual values.

Key words: mentality, Ukrainian mentality, spiritual culture.

Уперше термін «менталітет» з'явився у ХІХ ст., у наукових працях французьких мислителів, істориків та етнологів як спосіб сприймання, осмислення, бачення й оцінки світу. У 1910 р., французький філософ, антрополог і етнолог Люсьєн Леві-Брюль у своїй праці «Примітивна ментальність» обґрунтував особливості «дологічного» (міфологічного) мислення, у формуванні якого головну роль відіграють традиційні колективні уявлення, котрі для представника архаїчного суспільства є не рефлексивно засвоєною культурною спадщиною[1]. Так поняття «менталітет» стало не тільки синонімом світогляду, світосприймання й світобачення, а й мислення, на яке впливають міфи, стереотипи, архетипи думки й мови, а також цінності, якими керується суспільство і які формують його спосіб життя.

Після проголошення незалежності України 1991 р., науковці активно почали досліджувати питання української ментальності у історичному, політичному, філософському вимірі. Це призвело до появи низки концепцій української ментальності вчених М.Поповича, А. Бичка, О. Стражного, В. Шинкарука та ін. Важливим компонентом ментальності народу, його духовної культури є колективне підсвідоме, яке ідентичне у всіх людей і утворює загальну основу духовного життя кожного.

Теоретичні основи дослідження української духовної культури щодо специфіки національного менталітету та національного характеру простежуються у працях М. Драгоманова, М. Костомарова, В. Липинського, Ю. Липи, П. Мірчука, Г.Сковороди, Д. Чижевського та ін. Енциклопедія Сучасної України пропонує визначення духовної культури як частини культури, до складу якої входять мистецтво, релігія, філософія та наука. У сучасній українській філософії духовна культура постає як культура само актуалізації, творчого зростання особистості та її пізнання світу[2].

Вагомим джерелом розробки української ментальності є науковий доробок Леоніда Петровича Шеремета «Концептуально-методологічні принципи формування особистості (філософсько-культурологічний аналіз)», у якому він пропонує розглядати ментальність як ядро суспільної чи індивідуальної свідомості, що базується на колективному підсвідомому, значною мірою впливає на формування, вибір народом власної історичної долі, характеризуючи психічний стан народу, що виявляє основні підвалини структури національного духу. На думку Л. П. Шеремета, менталітет – це норми, принципи культурного, морального, естетичного, релігійного, політично-економічного життя певного народу чи окремої етнічної групи, якими вона користується у практичному житті та які мотивують поведінку народу, групи чи особистості відповідно до її ментальності[3]. Методологічну базу даного наукового дослідження становить аксіологічний підхід, що дозволяє аналізувати вплив українського менталітету на розвиток духовної культури особистості через детермінацію ціннісно-сміслового ставлення особистості до своїх духовних здібностей та професійної діяльності [4].

Леонід Петрович Шеремет (01.03.1938-18.02.2008) народився у с. Рогізна Сквирського району Київської області в сім'ї сільських трудівників. Після школи вступив і закінчив Сквирський сільськогосподарський технікум рільництва (1952-1956 рр.). Отримавши диплом, працював агрономом у рідному селі. З 1967р. по 1972р. навчався на філософському факультеті Київського ордену Леніна державного університету ім. Т.Г.Шевченка. У 1987 р. в Київському державному університеті ім. Т.Г.Шевченка захистив кандидатську дисертацію з філософії і отримав вчений ступінь кандидата філософських наук. У 1994 р. рішенням спеціалізованої вченої ради Харківського державного університету було присуджено науковий ступінь доктора філософських наук. З 1995 р. працював у Білоцерківському державному аграрному університеті на кафедрі соціально-гуманітарних наук, де йому було присвоєно вчене звання професора кафедри. З 1999 р. - завідувач кафедри філософії та політології БДАУ. 2 березня 2006 р. на підставі Статуту УАПЦ був обраний академіком Української Академії політичних наук. У науковому доробку Л. П. Шеремета монографії з аналізу культурологічних та філософсько-методологічних принципів формування особистості: «Теорія культури і особистість» (1997 р.), «Філософський сенс життя як буття людини і культури» (2002 р.), «Концептуально-методологічні принципи формування особистості (філософсько-культурологічний аналіз)» (2005 р.).

Отже, аналізуючи науковий внесок Л.П.Шеремета у питання дослідження української ментальності можна зробити висновок, що особливості українського менталітету, які знаходять свій вияв у сприйнятті та тлумаченні світу в системі духовного життя того чи іншого народу, нації, соціальних суб'єктів, відіграють важливу роль у розвитку духовної культури особистості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Леві-Брюль Люсьєн // Філософський енциклопедичний словник / В. І. Шинкарук (гол. ред.) та ін. Інст. Філософ. ім. Г. Сковороди НАН України. Київ: Абрис, 2002. 742 с.
2. Духовна культура / Н. В. Хамітов // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] <https://esu.com.ua/article-19635>
3. Шеремет Л.П. Концептуально-методологічні принципи формування особистості (філософсько-культурологічний аналіз): наук.-метод. посіб. Біла Церква: 2005.305 с.
4. Шеремет Л.П. Філософський сенс життя як буття людини і культури. Харків, 2002, 275 с.

УДК 929Кононський+577+378+32.019.5

ЦЕХМІСТРЕНКО С.І., д-р. с.-г. наук, професор
Білоцерківський національний аграрний університет
Svetlana.tsehmistrenko@gmail.com

ОЛЕКСІЙ ІВАНОВИЧ КОНОНСЬКИЙ ЯК ФУНДАТОР БІОХІМІЧНОЇ НАУКИ, ПЕДАГОГ ТА ГРОМАДСЬКИЙ ДІЯЧ

Показано життєвий і науковий шлях професора О.І. Кононського, засновника гістобіохімічної школи Білоцерківського НАУ. Висвітлено його внесок у розвиток кафедри хімії, підготовку наукових кадрів, написання підручників і науково-популярної літератури. Акцентовано значення його спадщини для модернізації аграрної освіти в Україні.

Ключові слова: Олексій Іванович Кононський, біохімія тварин, гістобіохімічна школа, педагог, аграрна освіта.

TSEKHMISTRENKO S. I., doctor of agricultural sciences, professor
Bila Tserkva National Agrarian University

OLEKSIIVANOVYCH KONONSKYI AS THE FOUNDER OF BIOCHEMICAL SCIENCE, EDUCATOR AND PUBLIC FIGURE

The article outlines the life and scientific achievements of Professor O. I. Kononskyi, founder of the histo-biochemical school at Bila Tserkva NAU. His contribution to the Department of Organic and Biological Chemistry, training of researchers, and publication of textbooks and popular science works is highlighted. The importance of his legacy for the modernization of agrarian education in Ukraine is emphasized.

Key words: Oleksii Ivanovych Kononskyi, animal biochemistry, histo-biochemical school, pedagogue, agrarian education.

Справжнім вчителем ми називаємо людину, яка здійснила значний ціннісний, ментальний вплив на інших людей, а не обмежилася просто інформаційним наповненням «знаннями». Справжній вчитель обов'язково закликає своїх учнів до великих знань, умінь, навиків. Такий вчитель, по суті, кує долю своїх учнів. Протягом свого життя ми маємо багато вчителів, але справжніх – одиниці. Тому, як на мене, справжній Вчитель, як і справжнє Слово, повинні писатися з великої літери. Одним із таких був професор Білоцерківського НАУ О.І. Кононський, якого по праву охрестили корифеєм української біохімії. Олексій Іванович – це доктор біологічних наук, професор, академік трьох академій, письменник, автор низки літературних творів, громадський діяч.

Олексій Іванович Кононський (1929–2014) належить до тих постатей, чия наукова і педагогічна діяльність визначила траєкторію розвитку біохімії та аграрної освіти в Україні другої половини ХХ століття. Народжений у місті Сквирі Київської області в родині колгоспників, він із ранніх років поєднав працелюбність і глибоку зацікавленість до

ЗМІСТ

Панель № 1

ВНЕСОК ВІДОМИХ НАУКОВЦІВ У РОЗВИТОК АГРАРНОЇ НАУКИ

Шемігон О.І., Вихор М.В. Нарис до історії білоцерківського національного аграрного університету: Амосов Олег Юрійович.....	5
Ордіна Л.Л. Науковий внесок Леоніда Шеремета у питання дослідження українського менталітету.....	7
Цехмістренко С.І. Олексій Іванович Кононський як фундатор біохімічної науки, педагог та громадський діяч.....	9
Примак І.Д., Карпук Л.М., Павліченко А.А., Філіпова Л.М., Войтовик М.В., Тітаренко О.С. Глеваський Іван Васильович великий знавець буряківничої галузі, засновник першої в Україні кафедри буряківництва (до 90 річчя з дня народження професора І.В. Глеваського).....	11
Примак І.Д., Карпук Л.М., Єзерковська Л.В., Караульна В.М., Філіпова Л.М., Павліченко А.А., Тітаренко О.С. Внесок Івана Полікарповича Котоврасова в розвиток аграрної науки.....	13
Пахомова А.О. Фундамент аграрної реформи: правова спадщина академіка Сальмана І.Ю.....	14
Панченко Т.В., Городецький О.С. Історія становлення та наукова діяльність кафедри рослинництва Білоцерківського НАУ.....	16
Лозінський М.В., Філіцька О.О. Кафедра генетики, селекції і насінництва сільськогосподарських культур Білоцерківського НАУ: минуле і сучасне.....	18
Бабенко О.І., Ставецька Р.В. Біографія та творчий доробок видатного вченого-селекціонера Рудика Івана Адамовича (1951-2014).....	22
Korotka I. Serhiy Vinogradsky – founder of soil microbiology.....	24
Вихор М.В., Шемігон О.І. В.І. Губенко – відомий вчений, економіст-аграрник.....	25
Пасічник Н.С. Внесок жінок-вчених Білоцерківського національного аграрного університету у розвиток аграрної науки.....	27
Степанчук Л.О. Внесок відомих науковців у розвиток аграрної науки: перспективи удосконалення технології молочних консервів в умовах сьогодення.....	29
Рубленко С.В., Авраменко Н.В., Козій Н.В. Науково-педагогічна діяльність професора Хоменко Віри Семенівни.....	30
Синчак В.П. Постать академіка М. Я. Дем'яненка та його внесок у підготовку фінансистів-аграрників.....	31
Власенко С.А., Івасенко Б.П. Наукова спадщина професора Г.Г. Харути.....	33
Рубленко М.В., Ільніцький М.Г. Внесок академіка Власенка В.М. у розвиток ветеринарної медицини і білоцерківської школи ветеринарних хірургів.....	35
Варченко О.М. Еволюція економічної думки: спадщина академіка А.С. Даниленка в Білоцерківському національному аграрному університеті.....	37
Вовкотруб Н.В., Сахнюк В.В., Тишківський М.Я., Чуб О.В., Мельник А.Ю., Піддубняк О.В., Харченко А.В., Саморай М.М., Білик Б.П., Грицай В.В., Гоцуляк М.М. Академік Володимир Іванович Левченко: життєвий і науковий шлях.....	41
Ланчуковська О.А. Внесок відомих науковців у розвиток ґрунтознавства та гербології.....	45
Ільніцький М.Г., Новак В.П., Бевз О.С., Сокольський В.П., Дудка В.Б. Слово про вчителя. До 120 – річчя від дня народження доктора біологічних наук, професора П.О. Ковальського.....	46
Ярмола О. В., Велика К. І. Білоцерківські трирічні педагогічні курси імені Бориса Грінченка на початку 1920-х років.....	47